

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 1453/2022
07.07.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бранислава Босиљковића, председника већа, Данијеле Николић, Катарине Манојловић Андрић, Драгане Бољевић и Гордане Џакула, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Слободан Јовановић адвокат из ..., против тужене Републике Србије - Министарство здравља, коју заступа Државно правобранилаштво - Одељење у Лесковцу, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиље изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 330/2022 од 02.03.2022. године, у седници већа одржаној дана 07.07.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о посебној ревизији тужиље изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 330/2022 од 02.03.2022. године.

ПРЕИНАЧУЈУ СЕ пресуда Апелационог суда у Нишу Гж1 330/2022 од 02.03.2022. године и пресуда Основног суда у Врању П1 407/21 од 09.11.2021. године тако што **СЕ ОБАВЕЗУЈЕ** тужена да, на име потраживања које тужилца има према Здравственом центру у Врању по решењу Основног суда у Врању ИИ 4195/17 од 20.07.2017. године, исплати неплаћене трошкове превоза за долазак и одлазак са рада за април 2013. године у износу од 1.450,00 динара са законском затезном каматом од 01.06.2013. године, за мај 2013. године у износу од 1.450,00 динара са законском затезном каматом од 01.07.2013. године, за јун 2013. године у износу од 1.450,00 динара са законском затезном каматом од 01.08.2013. године, за август 2013. године у износу од 1.450,00 динара са законском затезном каматом од 01.09.2013. године, за септембар 2013. године у износу од 1.450,00 динара са законском затезном каматом од 01.10.2013. године, за октобар 2013. године у износу од 1.450,00 динара са законском затезном каматом од 01.11.2013. године, за новембар 2013. године у износу од 1.450,00 динара са законском затезном каматом од 01.12.2013. године, за децембар 2013. године у износу од 1.450,00 динара са законском затезном каматом од 01.01.2014. године, за јануар 2014. године у износу од 1.450,00 динара са законском затезном каматом од 01.02.2014. године, за фебруар 2014. године у износу од 1.450,00 динара са законском затезном каматом од 01.03.2014. године, за март 2014. године у износу од 1.450,00 динара са законском затезном каматом од 01.04.2014. године, за април 2014. године у износу од 1.450,00 динара са законском затезном каматом од 01.05.2014. године, за мај 2014. године у износу од 1.450,00 динара са законском затезном каматом од 01.06.2014. године, за јун 2014. године у износу од 1.450,00 динара са законском затезном каматом

од 01.07.2014. године, за јул 2014. године у износу од 1.450,00 динара са законском затезном каматом од 01.08.2014. године, за август 2014. године у износу од 1.600,00 динара са законском затезном каматом од 01.09.2014. године, за септембар 2014. године у износу од 1.600,00 динара са законском затезном каматом од 01.10.2014. године, за октобар 2014. године у износу од 1.600,00 динара са законском затезном каматом од 01.11.2014. године, за новембар 2014. године у износу од 1.600,00 динара са законском затезном каматом од 01.12.2014. године па све до коначне исплате, трошкове парничног поступка у предмету П1 626/16 у износу од 42.850,00 динара са законском затезном каматом од 11.06.2017. године до исплате и трошкове извршног поступка у предмету ИИ 4195/17 у износу од 6.990,00 динара, а **ОДБИЈА** захтев тужене за накнаду трошкова парничног поступка у износу од 19.500,00 динара.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужена да на име трошкова поступка исплати тужиљи износ од 117.649,00 динара у року од 15 дана од достављања преписа пресуде, са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате.

Образложење

Пресудом Основног суда у Врању П1 407/21 од 09.11.2021. године, ставом првим изреке, одбијен је тужбени захтев којим је тужиља тражила да се обавезе тужена на исплату новчаног потраживања које има према Здравственом центру у Врању по решењу Основног суда у Врању ИИ 4195/17 од 20.07.2017. године, у новчаним износима наведеним у том ставу изреке са законском затезном каматом на сваки новчани износ почев од означених датума до исплате. Ставом другим изреке, обавезана је тужиља да накнади туженој трошкове парничног поступка у износу од 19.500,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж1 330/2022 од 02.03.2022. године одбијена је као неоснована жалба тужиље и потврђена пресуда Основног суда у Врању П1 407/21 од 09.11.2021. године.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужиља је, због погрешне примене материјалног права, благовремено изјавила ревизију предвиђену чланом 404. ЗПП (посебна ревизија).

По оцени Врховног касационог суда, у овом спору потребно је дозволити одлучивање о тужиљиној посебној ревизији јер приложене одлуке ревизијског суда у истим или битно истоветним чињенично-правним споровима потврђују неуједначену судску праксу.

Из тог разлога, на основу члана 404. ЗПП, одлучено је као у првом ставу изреке.

Одлучујући о изјављеној ревизији, на основу члана 408. ЗПП, Врховни касациони суд је нашао да је ревизија тужиље основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужила је покренула извршни поступак против извршног дужника Здравственог центра у Врању ради наплате новчаног потраживања из радног односа (трошкови превоза) утврђеног поравнањем П1 626/16 од 11.05.2017. године и трошкова парничног поступка досуђених тим поравнањем. Предложено извршење одређено је решењем о извршењу Основног суда у Врању ИИ 4195/17 од 20.07.2017. године којим су трошкови извршења одређени износом од 6.990,00 динара. Извршење спроводи јавни извршитељ који је 12.09.2017. године донео закључак о спровођењу извршења преносом новчаних средстава са рачуна извршног дужника. Тужила у извршном поступку није наплатила своје новчано потраживање јер је рачун извршног дужника у непрекидној блокади дуже од 1800 дана. Тужила је 12.02.2019. године предложила промену средства извршења. Јавни извршитељ о том предлогу није одлучио. Извршни дужник се финансира преваходно из уступљених јавних прихода Републичког фонда за здравствено осигурање.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су закључили да у овом случају нема места примени члана 14. став 3. Закона о стечају и обавези тужене државе (оснивача Здравственог центра Врање) на исплату тужилиног новчаног потраживања. По становишту судова, извршни поступак против извршног дужника Здравственог центра Врање још увек је у току, а из доказа које је тужила предложила несумњиво не произилази да не постоји могућност наплате њеног новчаног потраживања у извршном поступку.

Изложено правно становиште нижестепених судова није правилно

Одредбом члана 14. став 1. Закона о стечају, поред осталог, прописано је да се стечајни поступак не спроводи ни према правним лицима чији је оснивач Република Србија, аутономна покрајина или јединица локалне самоуправе, а која се искључиво или претежно финансирају кроз уступљене јавне приходе или из републичког буџета, односно буџета аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе. Према ставу 3. наведене одредбе, за обавезе правног лица над којим се у складу са ставом 1. тог члана не спроводи стечајни поступак, солидарно одговарају њихови оснивачи.

Поштујући ову законску одредбу, код утврђене чињенице да тужила своје новчано потраживање не може наплатити јер се извршни дужник налази у непрекидној блокади од 02.07.2016. године и да се над њим не може спровести поступак стечаја, тужена солидарно одговара за дугове извршног дужника чији је оснивач и који се претежно финансира кроз уступљене јавне приходе из Републичког фонда за здравствено осигурање. Дакле, солидарна одговорност тужене за обавезе Здравственог центра у Врању, чији је оснивач, постоји на основу цитиране одредбе Закона о стечају у случају када су испуњени материјално-правни услови за отварање стечајног поступка, што је и трајнија неспособност дужника за плаћање. Због тога су нижестепени судови погрешно применили материјално право када су закључили да је услов за одговорност тужене окончање извршног поступка, односно његова обустава из разлога предвиђених чланом 129. став 1. тачке 6. и 7. Закона о извршењу и обезбеђењу.

Следствено изложеном, на основу члана 416. став 1. ЗПП, одлучено је као у другом ставу изреке.

Приговор застарелости тужиљиног потраживања који је тужена, са позивом на члан 196. Закона о раду, истакла током поступка није основан. Означеном одредбом прописано је да сва новчана потраживања из радног односа застаревају у року од три године од дана настанка обавезе. Рок застарелости прописан том одредбом битан је само до момента подношења тужбе суду или захтева другом надлежном органу ради остварења повериоачевог потраживања из радног односа. Када се правноснажном судском одлуком, или одлуком другог надлежног органа или поравнањем утврди то потраживање, више не важи рок застарелости самог потраживања ради чијег остварења је захтевана судска заштита. Тада се примењује посебан рок застарелости од 10 година, прописан чланом 379. став 1. Закона о облигационим односима за сва потраживања утврђена правноснажном судском одлуком и одлуком другог надлежног органа или поравнањем, па и за она за која закон иначе предвиђа краћи рок застарелости.

Тужиљино новчано потраживање утврђено је поравнањем П1 626/16 од 11.05.2017. године којим је одређен рок за испуњење обавезе у трајању од 30 дана од дана његовог закључења. Тужба у овом спору поднета је 26.04.2021. године, пре истека рока застарелости предвиђеног чланом 379. став 1. Закона о облигационим односима, због чега тужиљино потраживање према туженој није застарело.

Одлука о трошковима поступка, садржана у трећем ставу изреке, донета је на основу члана 165. став 2. у вези са члановима 153. став 1. и 154. став 1. ЗПП. Тужиљи су досуђени трошкови за састав тужбе у износу од 9.000,00 динара, жалбе и ревизије у износу од по 18.000,00 динара; заступања на два одржана рочишта у износу од по 10.500,00 динара; предујма за вештачење у износу од 7.000,00 динара, судске таксе тужбу, првостепену пресуду, жалбу и другостепену пресуду у износу од по 4.961,00 динара, ревизију у износу од 9.922,00 динара и одлуку по ревизији у износу од 14.883,00 динара. Висина трошкова одређена је према вредности предмета спора, применом Адвокатске и Таксене тарифе. О траженој затезној камати на трошкове поступка, одлучено је применом чланова 277. став 1. и 324. став 1. Закона о облигационим односима.

Председник већа - судија
Бранислав Босиљковић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић